Tiina Heikka Oy, 19.12.2025

Loppuraportti

Nuorten osallistamisprojekti

Ulvilan kaupunki

Ulvila

Sisällys

1. Syksyn 2025 osallistamisprojekti 3
2. Yleistä 3
3. Projektista esille nousseita toiveita ja tarpeita Ulvilassa 4
3.1 Yläkouluikäiset nuoret 4
3.2 16–29-vuotiaat nuoret 7
3.3 Nuorten kanssa toimivat aikuiset (verkosto, seurat, työntekijät) 8
3.4 Nuorten työpajatoiminta Etappi 9
4. Projektin työpajassa koostetun aineiston opit 10
4.1 Mitä pidetään tärkeänä nuorisotyön kehittämisessä? 10
4.2 Konkreettiset ehdotukset työpajasta: tilat, palvelut ja toiminnot 11
4.3 Mitä kokonaisuutena halutaan Ulvilassa? 11
5. Näkökulmia nuorten palveluiden kehittämiseen jatkossa Ulvilassa 14
5.1 Vaikuttavuuden mittaamisen jatkokehittäminen 14
5.2 Tavoitteellisuuden lisääminen ja rohkea kehittäminen 16
5.3 Osallistamisen ja yhteistyön lisääminen 17
5.4 Nuorisotyötä sinne, missä nuoret ovat 20
5.5 Etäpalvelut ja tekoäly 21
5.6 Kohtaamisen mahdollistaminen ja ihmissuhteiden lisääminen 22
5.7 Liikuntatilojen kehittäminen 22
5.8 Kulttuuripalveluiden kehittäminen 23
5.9 Kuljetusten kehittäminen 25
5.10 Viihtyvyyden ja nykyisten tilojen käytettävyyden kehittäminen 26
5.11 Imagovaikutusten hyödyntäminen 26
5.12 Hankerahoituksen hyödyntäminen 27
5.13 Viestintä 28
5.14 Kaupallisten palveluiden kehittäminen 28
5.15 Mitä jos -ajattelu 29
6. Lopuksi 29

1. Syksyn 2025 osallistamisprojekti

Projektin tavoitteena oli osallistaa nuoria ja nuorten kanssa toimivia aikuisia sekä sidosryhmiä, jotta saadaan selville, mihin suuntaan Ulvilan kaupungin nuorisotyötä haluttaisiin kehittää (mitä säilytetään, mitä uudistetaan, mitä lisätään) sekä tunnistettaisiin itse, mikä on hyvää. Tavoitteena on ollut saada ymmärrys tulevaisuuden tarpeista ja toiveista sekä muodostuu tulevaisuuden näkymä nuorisopalveluista Ulvilassa.

Mitä tehtiin?

Projektissa pidettiin osallistamispäivä yläkoulussa, johon osallistuivat lähes kaikki yläkoululaiset eli lähes 500 oppilasta. Lisäksi tehtiin sähköinen kysely 16–29-vuotiaille nuorille (63 vastausta). Nuorten kanssa toimiville seuroille ym. toteutettiin sähköinen kysely, johon saatiin 10 vastausta.

Nuorisotoimen kanssa tehtiin vierailu Uudenkaupungin nuorisotoimeen. Vierailulla haettiin näkökulmia niin nuorisotilan että toimintojen kehittämiseen. Mukana tutustumismatkalla oli 5 ulvilalaista yläkouluikäistä nuorta, sivistyslautakunnan puheenjohtaja ja kaksi nuorisotoimen työntekijää. Matkalla tehtiin havaintoja, joita kirjattiin ja analysoitiin yhdessä.

Kaikkea koostettua aineistoa työstettiin työpajassa, johon osallistui nuoria, seura-aktiiveja poliittisia päättäjiä ja kaupungin henkilöstöä (18 hlöä).

Suomen nuorisolaki (1285/2016) velvoittaa kuntia kehittämään nuorten palveluja siten, että nuorten osallisuus, vaikutusmahdollisuudet ja yhdenvertaisuus toteutuvat.

2. Yleistä

Nuorten palveluiden kehittämisen perusteleminen perinteisillä kuntien toiminnan ja talouden mittareilla on vaikeaa, koska nuorten palveluiden vaikuttavuutta on tutkittu vähän eikä yleisesti ole käytössä mittareita siitä, millaisia vaikutuksia nuorten palveluiden kehittämisellä on nuorten elämään pidemmällä tähtäimellä.

Nuorisopalveluihin panostamalla nuorten elämänhallinta, hyvinvointi ja kiinnittyminen koulutukseen/työhön näyttävät paranevan kuitenkin monien tutkimusten perusteella. Taloudellisia vaikutuksia on vaikea suoraan arvioida, mutta voidaan todeta, että nuorten palveluihin panostamalla voidaan vähintäänkin joltakin osin ehkäistä syrjäytymistä.

Yleisesti on arvioitu, että yhden syrjäytyneen nuoren yhteiskunnallinen kustannus voi olla jopa 1–1,2 miljoonaa euroa, mikäli nuori jää pysyvästi koulutuksen ja työn ulkopuolelle. Laskenta riippuu siitä, lasketaanko mukaan vain julkisen sektorin menot vai myös menetetty tulo (verotulot), tarkastellaanko vain aikaisempia nuoruusvuosia, 29 ikävuoteen asti vai koko työuraa.

Nuorisoalan kattojärjestö (Nuorisoala ry) on todennut, että jokainen syrjäytynyt nuori maksaa noin 90 000 € 28 ikävuoteen mennessä ja yhden ikäluokan tasolla kustannukset koulutuksen/työn ulkopuolella olemisesta ovat yli 600 miljoonaa euroa.

Sitran raportin mukaan (2018) nuori, joka jää pelkän peruskoulun varaan, aiheuttaa julkiselle taloudelle noin 370 000 € enemmän lisäkustannuksia elinaikanaan verrattuna jatkokoulutuksen suorittaneisiin.

Etenkin yksinäisyys ja syrjäytyminen näkyvät sosiaali- ja terveyspalveluiden lisääntyneinä kustannuksina, mutta vaikutuksia on myös kuntatalouteen. Kustannuksia muodostuu mm. perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen tuen ja oppilashuollon kustannuksista, etsivän nuorisotyön, työpajatoiminnan ja kuntouttavan työtoiminnan sekä hyvinvoinnin tukipalveluiden kustannuksista. Vaikutukset ovat tuhansista kymmeniin tuhansiin per nuori vuositasolla.

Inhimillinen hinta on kuitenkin vielä taloudellisiakin lukuja suurempi. Tärkeintä on pohtia nuorten palveluiden kehittämistä yksilön hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden näkökulmasta.

3. Projektista esille nousseita toiveita ja tarpeita Ulvilassa

3.1 Yläkouluikäiset nuoret

Nuorten tilat ja kohtaamispaikat

Nuoret korostavat tarvetta paikoille, joissa voi olla kavereiden kanssa turvallisesti ja rennosti. Nuoret toivovat lisää tiloja rentoon yhdessäoloon, harrastamiseen ja tapahtumiin – erityisesti nuorisotiloja, kahviloita ja pelitiloja.

Toiveet:

- Hengaustila keskustaan tai muuhun helposti saavutettavaan paikkaan
- Nuorisotila tai monitoimitila, joka olisi avoinna iltaisin ja viikonloppuisin
- Viihtyisät sisätilat: sohvia, pelejä, musiikkia
- Helppo saavutettavuus ja maksuttomuus

Hyvinvointi ja yhteisöllisyys

Moni viettää suurimman osan vapaa-ajastaan kotona tai kavereiden luona, mutta kaipaa enemmän vaihtoehtoja yhdessäoloon kodin ulkopuolella. Vastauksissa korostui tarve turvallisille, rennon yhteisöllisille ympäristöille, joissa voi olla oma itsensä ja kohdata muita nuoria.

Nuoret toivovat:

- Turvallista ilmapiiriä
- Lisää nuorille suunnattuja tapahtumia (keikat, musiikki, teatteri, kulttuuri, tanssi)
- Mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kunnan kehittämiseen

Viikonloppuisin ja iltaisin tapahtuva toiminta

Suurin osa toivoo toimintaa ja aukioloa viikonloppuiltoihin (la–su), kun vapaa-aikaa on eniten. Myös arkipäivien (ma–pe) ilta-ajat kiinnostavat – erityisesti niitä, jotka eivät voi osallistua viikonloppuisin.

Harrastus- ja liikuntamahdollisuudet

Tämä on yksi useimmin esiin nousseista teemoista. Urheiluhalli, kuntosali ja jalkapallo nousivat useimmin mainituiksi liikunnallisiksi harrastustoiveiksi. Moni kaipaa lisää mahdollisuuksia liikkua omalla porukalla.

Nuoret kaipaavat musiikkiin ja soittamiseen liittyviä tiloja – esimerkiksi bänditreeneihin tai esiintymisiin sopivia paikkoja. Leffaillat, konsolipelit ja LAN-tapahtumat mainittiin suosittuina ajanviettotapoina, joille toivotaan lisää paikkoja.

Toiveet:

- Urheiluhalli ja paremmat sisäliikuntamahdollisuudet
- Skeitti-, scootti- ja BMX-paikat sekä sisä- että ulkotiloihin
- Jalkapallokenttiä ja talviharjoittelumahdollisuuksia
- Parkour-, temppurata- ja trampoliinipaikka
- Mopojen tai skoottereiden oma harjoittelu- ja temppuilualue
- Uimahallin kohennus ja paremmat vesiliikuntamahdollisuudet
- Luovat alat (kulttuuri, tanssi, manga)

Kaupat, palvelut ja tekeminen keskustaan

Moni vastaajista koki, ettei Ulvilassa ole riittävästi tekemistä. Kaupallisiin palveluihin esitettiin paljon toiveita ja esimerkiksi Normal-liike sekä McDonald’s esiintyi noin 25 % yläkoululaisten vastauksia. Vastausmahdollisuuksia ei ollut rajattu, vaan toiveita sai esittää vapaasti.

Toiveet:

- Kauppakeskus tai lisää kauppoja
- Kahviloita ja ravintoloita
- Pelipaikkoja kuten VR-pelit, konsolipelit, biljardi ja keilaus
- Elokuvat, musiikki, keikat
- Huvipuistomaisia elämyksiä etenkin nuoremmille

Ulkoilu- ja vapaa-ajan alueet

Nuoret toivovat lisää ulkotekemistä.

Toiveet:

- Leikkipuistot ja ulkoilupaikat
- Nuotiopaikat ja oleskelualueet (esim. laavut)
- Paremmat pyöräily- ja kävelyreitit
- Lisää liikunnallisia toimintapisteitä
- Valaistus kuntoon

Julkinen liikenne ja liikkuminen

Julkisen liikenteen ja liikkumisen haasteet nousivat esiin monissa vastauksissa.

Toiveet:

- Paremmin toimivat bussiyhteydet Ulvilassa ja Poriin
- Bussipysäkeille katokset
- Turvallisemmat pyöräilyreitit koulumatkoille

Tapahtumat

Useat vastaajat haluaisivat lisää nuorten omia tapahtumia ja iltoja, joissa voisi tavata muita ja vaikuttaa itse ohjelmaan.

Nuoret toivoivat mm.

- Elokuvia, keikkoja, lanit, festarit
- Liikuntaan liittyviä tapahtumia ja turnauksia
- Huvipuistot, seikkailut
- Luontotapahtumat

3.2 16–29-vuotiaat nuoret

Toiveet kaupungin tarjoamista palveluista

Vastauksissa korostui tarve uusille tiloille, kulttuurille, urheilulle ja paremmin toimivalle arjen infrastruktuurille.

Keskeiset toiveet:

- Tiloja ja kahviloita, joissa voisi viettää aikaa, opiskella tai tavata ihmisiä
- Musiikki- ja urheilumahdollisuuksien lisääminen
- Parempi joukkoliikenne eri kaupunginosien välillä
- Harrastustoiminnan tukeminen ja edullisemmat mahdollisuudet osallistua
- Kulttuuria, tapahtumia ja yhteistä tekemistä
- Pitäisi motivoida nuoria töihin ja mahdollistaa ensimmäinen työpaikka

Toiveet olivat konkreettisia ja liittyivät sekä tiloihin että palveluihin.

Vastausten perusteella kaivataan:

- Rauhallisia ja viihtyisiä opiskelutiloja
- Uusia harrastuspaikkoja (esimerkiksi luistelu, liikuntaseurat, kulttuuripalvelut)
- Monipuolisia tapahtumia sekä nuorille että nuorille aikuisille
- Paikkoja, joissa voi tutustua muihin ja rakentaa yhteisöllisyyttä
- Hyväkuntoisia ja toimivia sisä- ja ulkotiloja eri aktiviteetteihin

Mikä Ulvilassa koetaan parhaaksi

16–29-vuotiaat nostivat vastauksissaan esiin Ulvilan vahvuuksia.

Vastauksissa korostuivat:

- Pienen kaupungin rauhallisuus
- Hyvät kulkuyhteydet ja liikkumisen helppous (vaikka samaan aikaan myös kaivattiin parannusta julkiseen liikenteeseen)
- Kirjasto ja tietyt paikalliset palvelut
- Yhteisöllisyys ja ihmiset

Nuorten toiveet ovat selkeitä: lisää mahdollisuuksia tekemiselle, osallistumiselle ja yhteisöllisyydelle sekä tiloja, jotka vastaavat nykyisten nuorten aikuisten elämäntapoihin ja tarpeisiin.

Tässä ikäluokassa elämänvaihe voi olla hyvin erilainen eri nuorilla, osa voi vielä hakea paikkaansa kun taas joku on jo vakituisessa työssä ja on omia lapsia. Tämä on huomioitava tarjottavissa palveluissa.

3.3 Nuorten kanssa toimivat aikuiset (verkosto, seurat, työntekijät)

Yleinen näkemys nuorten toiveista ja nykytilasta

Sekä aikuiset että verkoston toimijat kokevat, että nuorten tässä projektissa esiin nostamat toiveet ovat pääosin realistisia ja tärkeitä.

Keskeiset havainnot:

- Nuorten toiveet liittyvät turvallisiin oleskelutiloihin, harrastuksiin ja yhteisöllisyyteen.
- Moni asia on toteutettavissa, mutta vaatii resursseja.
- Nykyiset palvelut nähdään osin riittämättöminä.

Mitä nuorille tarvitaan lisää?

Nuorten kanssa toimivien aikuisten vastausten mukaan tärkeimpiä kehittämiskohteita ovat:

- Rauhalliset ja turvalliset oleskelu- ja hengailutilat huomioiden koko Ulvila.
- Monipuolisemmat harrastusmahdollisuudet (liikunta, kulttuuri, yhteisöllisyys).
- Ohjattu toiminta ja matalan kynnyksen osallistumisen paikat.
- Parempi tuki nuorten hyvinvoinnille, sosiaaliselle elämälle ja kiusaamisen ehkäisylle.

Aikuisten näkemykset nuorten sitouttamisesta Ulvilaan

Aikuiset nostavat esiin, että nuorten palaaminen Ulvilaan aikuisina edellyttäisi:

- Työpaikkoja ja opiskelu- tai harjoittelumahdollisuuksia.
- Laadukkaita palveluita ja harrastusmahdollisuuksia.
- Vetovoimaisia asumis- ja elinympäristöjä.

Taikasauvakysymyksen teemat

Kysymykseen *Jos sinulla olisi taikasauva, niin miten muuttaisit Ulvilan nuorten elämää? Mitä haluaisit itse heille tarjota?* nousi esiin samankaltaisia toiveita:

- Nuorten hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistaminen.
- Harrastus- ja vapaa-ajan toiminnan lisääminen.
- Hyvin varusteltu, nuorille suunnattu tila tai kiinteistö.
- Yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden rakentaminen.

Suurimmat esteet kehittämiselle

Nuorten kanssa toimivien vastauksissa tunnistettiin seuraavia esteitä:

- Resurssipula: rahoitus ja henkilöstö.
- Vaikeus saada vapaaehtoisia tai sitoutuneita toimijoita.

- Aikapula ja toimijoiden kuormitus.
- Toiminnan koordinaation hajanaisuus.
- Nuorten tavoittamisen haasteet.

Nuorten kanssa toimivien aikuisten vastauksissa nousee esiin selkeä kokonaiskuva:

- Nuorille tarvitaan lisää turvallisia ja mielekkäitä paikkoja olla ja toimia.
- Harrastus- ja vapaa-ajan tarjontaa tulee monipuolistaa.
- Nuorten palvelujen kehittäminen edellyttää resursseja ja toimijoiden vahvempaa yhteistyötä.
- Nuorten hyvinvoinnin tukeminen ja yhteisöllisyyden rakentaminen ovat keskeisiä tavoitteita.
- Kaupungin vetovoimaa tulee vahvistaa, jotta nuoret pysyvät ja palaavat Ulvilaan.
- Ulvilan nuorten palveluissa nähdään kehitystarpeita erityisesti liikkumisen, tapahtumien, kahvilakulttuurin ja liikuntamahdollisuuksien osalta.

3.4 Nuorten työpajatoiminta Etappi

Ulvilan nuorten työpajatoiminta Etapin kokonaiskuvaa on kartoitettu tässä projektissa ohuesti kysymällä toiminnasta työpajan työntekijöiltä. Työpaja tarjoaa tärkeää arjenhallinnan, hyvinvoinnin ja sosiaalisen vahvistamisen tukea nuorille ja nuorille aikuisille. Toiminta on joustavaa ja yksilöllistä. Taustalla on työttömyys, opiskelupaikan puuttuminen sekä tarve arjenhallinnan ja hyvinvoinnin tukemiseen. Työpajalla on vuositasolla noin 20 asiakasta.

Jokaiselle asiakkaalle asetetaan yksilölliset tavoitteet. Vaikuttavuutta arvioidaan haastattelujen, SOVARI-kyselyn ja väliarviointien kautta.

Työpajan työntekijöiden vastausten perusteella nuorten arkea tukisivat:

- paremmat bussilinjat ja sujuvampi joukkoliikenne
- nuorille aikuisille suunnatut tapahtumat, erityisesti ulkoilma- ja festarityyppiset
- enemmän kahviloita ja keikkapaikkoja
- ulkokuntosali

Työpajan tilat koetaan kotoisiksi ja viihtyisiksi, mutta pieniksi. Tilan koko rajoittaa asiakasmäärän vain 7 per päivä.

4. Projektin työpajassa koostetun aineiston opit

Nuorisotyön kehittämisen painopisteitä ja konkreettisia ehdotuksia työstettiin fasilitoidussa työpajassa 25.11.2025. Tässä kooste ryhmätyövastauksista.

4.1 Mitä pidetään tärkeänä nuorisotyön kehittämisessä?

Nuorten osallisuus ja äänen kuuluminen

Nuorten ajatuksia tulee kuulla aktiivisesti: kyselyt, somekanavat ja jatkuva dialogi. Tärkeänä pidetään rohkeaa kokeilukulttuuria ja nuorten ideoiden testaamista.

Yhteisöllisyyden vahvistaminen

Nuorille kaivataan paikkoja, joissa voi olla kavereiden kanssa ja kohdata muita. Yhteisöllisyys nähdään Ulvilan vahvuutena ja sen vahvistaminen keskeisenä tavoitteena.

Nuorten hyvinvoinnin tukeminen

Tarvitaan matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja, kuten walk-in-terapia ja nepsy-ryhmiä. Vertaistukiryhmien mahdollistaminen nähtiin tärkeinä.

Laadukkaat tilat ja harrastusmahdollisuudet

Tarvitaan suuri, muunneltava ja viihtyisä nuorisotila, joka mahdollistaa erilaiset aktiviteetit. Kulttuuri, liikunta, musiikki ja taide ovat nuorille tärkeitä ja niitä toivotaan lisää.

Tapahtumien lisääminen

Tapahtumat tuovat vetovoimaa kaupungille ja lisäävät nuorten viihtyvyyttä. Erityisesti ikärajattomia keikkoja ja kulttuuritapahtumia toivotaan.

Kulkuyhteyksien kehittäminen

Joukkoliikenteen riittämättömyys estää osallistumista erityisesti Kullaan ja muiden kylien suunnalta.

4.2 Konkreettiset ehdotukset työpajasta: tilat, palvelut ja toiminnot

Nuorisotilat

Iso nuorisotila tai oleskeluhuone, musatila, elokuvahuone, pelihuone, liikuntatila, rauhoittumistila, aistihuone, ragehuone, keittiö, katettu terassi, säilytystilat ja mahdollisuus jakaa tila liukuovilla. Myös autopelituoleja ja liikunnallisia pelejä sekä toivottiin.

Harrastus- ja liikuntapalvelut

Ehdotuksia: urheilutapahtumat ja turnaukset, metsäretket, patikkaretket, uimarannan kehittäminen, ulkokuntosali, talviharjoitteluhalli, jalkapallohalli, kuntosali, tennishalli, sulkapallohalli, judotatami ja painiareena.

Kulttuuri, musiikki ja tapahtumat

Konsertteja, ikärajattomia keikkoja, festareita, näytelmiä, anime-iltoja, karaoke, elokuvailtoja, bänditiloja ja kulttuuripajoja. Myös kulttuurin teemaviikkoja ehdotettiin.

Mopotoiminta

Mopomiittejä, mopojen korjaus- ja tuunaustila, tallin hyödyntäminen Kullaan nuokkarilla sekä turvallisia stunttipaikkoja.

Mielenterveyspalvelut

Walk-in-terapia, nepsy-ryhmät, vertaistukiryhmät, perjantain olohuone-toiminta ja ilmainen vastaanottoajan varaaminen.

Opiskelun ja osaamisen tukeminen

Kulttuuri-, tanssi- ja bändipajan perustaminen, kirjaston pidempien aukioloaikojen mahdollistaminen, anime- ja taidekerhot sekä sähköinen kulkukortti kuntosalille.

Kaupungin ja seurojen yhteistyö

Kohtaamiskoulutuksia, yhteistilaisuuksia, sponsorointia, tehokkaampaa somen hyödyntämistä ja selkeämpää viestintää. Myös kaupunginhallituksen kokouspalkkioiden lahjoittamista nuorten toimintaan ehdotettiin.

4.3 Mitä kokonaisuutena halutaan Ulvilassa?

Ryhmätöiden perusteella seuraavat toiveet nousivat etenkin esille:

- Moderni, monipuolinen ja suuri nuorisotila

- Lisää liikuntamahdollisuuksia ja kulttuuritoimintaa
- Paremmat palvelut: mielenterveys, joukkoliikenne, harrastuspaikat
- Lisää tapahtumia ja kaupunkia elävöittäviä yhteisöllisiä hetkiä
- Nuorten osallisuuden vahvistamista ja ideoiden rohkeaa kokeilua
- Matalan kynnyksen yhteistyötä kaupungin, seurojen ja järjestöjen välillä

Mitä ulvilalaiset toimijat voivat tehdä yhdessä?

- Kuunnella
- Koulukyselyt
- Somen kautta yhteydenotosta selville nuorten tarpeet ja toiveet ja sitten ne toimintaan
- Kunnon kulttuuritila puuttuu
- Perjantaisin Olohuoneelle vertaistukea nuorille (lisäksi pizzaa ja limua)
- Järjestöt voisivat myös ottaa enemmän koppia, että löydettäisiin nuoret, jotka eivät käy missään
- Voitaisiin kysyä järjestöiltä, jos voisivat sponsoroida nuorille iltoihin ”murkinat” ja uusia pelejä / lautapelejä – yhteisvastuullista kaupungin kanssa
- ”Palapeliterapia” – joinain iltoina voitaisiin kokoontua yhteen tekemään palapelejä ja juttelemaan keskenään > tekeminen ei välttämättä vaadi paljon
- Vertaistukiryhmiä tarvitaan – esim. yhdessä seurakunnan kanssa
- Ilmainen ajanvaraus ja vastaanotto

Miten kaupunki voisi tukea seuroja, että seurojen toiminta mahdollistuisi?

- Kaupunki voisi järjestää kohtaamiskoulutuksia
- Kaupungin ja seurojen yhteisiä tilaisuuksia > syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäisy on yhteinen päämäärä
- Yleisesti kommunikointi kaikkien tahojen kesken > sivistysjohtaja + ankkuritiimi + nuorisotyöntekijät ym.
- Ei raportteja vaan toiminta ja tavoitteet selkeästi ja ymmärrettävästi esille
- Kulttuuri-, tanssi- ja bändipajan perustaminen Ulvilaan

Työpajassa keskusteltiin seuraavista asioista

- Kulttuurin ja kerhojen ja pajojen maininnat – esim. monitoimi/kulttuuritilat nousseet esille > kenties jääneet liikuntakeskustelun jalkoihin? Tulisi vahvistaa osaamista ja verkostoa erilaisten palveluiden ohjaamiseen lapsille ja nuorille (tanssi/kuvataide/sanataide/ teatteri yhdessä – keskitettynä ja jalostettuna).
- Vertaisryhmien puute; erityisryhmien huomiointi ei ole kunnossa.

- Tarjonnasta puuttuu moninaisuus eli ei ole osattu huomioida kaikenlaisia nuoria, joita kiinnostaa erilaiset asiat.
- Yksinkertainen on kaunista > kun tulee idea, niin se voi kasvaa isoksi jutuksi, esim. työntekijän ideoista (esim. Isot koneet –tapahtuma) > pitää olla ideoita työntekijöillä ja niitä pitäisi kuulla.
- On oltava mahdollisuus myös epäonnistua.
- Emme hyödynnä rahaa mitä maailmassa on eli hankkeita voisi olla enemmän, esim. Uudessakaupungissa nuorisopalveluissa hyödynnetty todella hyvin.
- Hyvä, että järjestetään ja asioita mietitään ja halutaan kehittää asioita. Ulvilassa on hyvin järjestetty nuorisotoimi. Aina voidaan parantaa.
- Painopisteenä on oltava nuorten hyvinvointi sekä että halutaan ihmisiä paikkakunnalle > eli ei voi aina vain ajatella rahaa.
- Hyvä että nuoret ovat mukana suunnittelemassa nuorten palveluita.
- Kun näytettiin joskus elokuvia auditoriossa, niin se oli aina täynnä (n. 160 katsojaa) Onko tilaa elokuvien näyttämiseen? Ulpun tilaa voisi käyttää elokuvanäytöksiin?
- Tasa-arvo ja rakkaus ovat tärkeintä ja että kuunnellaan toisia.
- Friitala-talon kehittäminen > voisiko löytyä esim. Show & dinner? Kulttuuria ja viihdettä.
- Olohuoneen viereinen tila olisi unelma nuorisotoimelle.
- Nuorisotila on hyvä olla:
    - Muunneltava, tilava, avara, missä on mahdollisuus rauhoittua, on pelimahdollisuuksia
    - Keskellä kylää, siellä missä nuoret jo ovat
    - Pystyttäisiin aikaistamaan nuorisotilan aukioloaikoja
    - Ei koulun yhteydessä, vaan erillinen tila
    - Tilan kehittäminen lähtisi tarpeesta, eikä siitä mitä tiloja on olemassa
    - Laajasti kuultaisiin käyttäjäkuntaa
    - Monet nuoret hengailevat Hansalla
    - Voisi jäädä koulusta suoraan palveluihin

- Kullaan nykyinen nuokkari: jos ollaan rakentamassa uutta tilaa, niin pitäisi huomioida myös se nuorisotila (nykyinen on pieni) ja huomioida, että missä nuoret hengailevat jo nyt.
- Palvelulinjan hyödyntäminen torstaina, vitosen diili > julkisen liikenteen kulkeminen on huonolla tolalla, niin voisiko palvelulinja tulla illalla mihin nuoretkin pääsee mukaan? Pääsisi harrastuksiin, uimaan jne.
- Julkinen bussiliikenne vaatisi linjoja aika monta, kun maantieteellinen etäisyys on suuri, jolloin esim. kutsuliikenne olisi järkevämpi malli > matkan kesto on heikkous.
- Voisiko olla esim. keskitetty kyyti Kullaalle yhteen tai kahteen paikkaan, helpottaisi jo vanhempien kyyditsemistarpeita?

- Alle 29-vuotiaat > kun tiloista puhutaan, niin tarvitaan myös erityisnuorisotyölle paikka. Erityisnuorisotyöntekijän ei ole hyvä olla yksin, vaan olla muitakin työntekijöitä tiloissa > helposti saatavilla, helppo tulla, että nuori pääsee helposti ja keskeinen sijainti.
- Nuorisopassi > uimahalli, liikuntapalvelut ainakin > voisi laajentaa vanhemmillekin nuorille kuin mitä nyt on käytössä.
- Nuokkarin pienimuotoinen räppi-ilta, helposti toteutettavissa.

5. Näkökulmia nuorten palveluiden kehittämiseen jatkossa Ulvilassa

Tämän projektin perusteella nostan esille sekä projektissa saadun tiedon kautta että oman ulkopuolisen asiantuntijanäkemykseni perusteella kehittämisehdotuksia.

5.1 Vaikuttavuuden mittaamisen jatkokehittäminen

Olisi tärkeää mitata nuorisopalveluiden vaikuttavuutta, vaikka mittaaminen onkin vaikeaa. Vaikuttavuuden mittaamisen kautta taloudellinen panostus on helpompi hyväksyä päätöksenteossa ja samalla voidaan myös taloudelliset resurssit kohdentaa vaikuttavuusperusteisesti.

Nuorisotyön vaikuttavuuden mittaaminen on haastavaa, koska nuorisotyö ei toimi suoralla panos-tuotos-ajattelulla, vaikutukset eivät suurelta osin näy heti ja nuoren arjessa vaikuttaa moni muukin asia (esim. koulu, perhe, ystävyyssuhteet). Mahdotonta vaikuttavuuden mittaaminen ei kuitenkaan ole. Ulvilassa etsivän nuorisotyön vaikuttavuutta arvioidaan Sovarilla, jota ylläpitää INTO – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry. Sovari perustuu anonyymiin nettikyselyyn.

Vaikuttavuuden mittaamista olisi hyvä kehittää tämän ja myös muiden nuorten palveluiden osalta. Vaikuttavuuden mittaamisessa on tärkeä asettaa ensin selkeät tavoitteet toiminnalle. Ensimmäisenä onkin oltava selvillä se, mitä vaikutuksia haluamme nuorisotyöllä saada aikaan.

Vaikuttavuutta kannattaisi mitata esimerkiksi seuraavien elementtien kautta: 1) nuorten osallisuuden kasvu, 2) yksinäisyyden väheneminen, 3) uuden aikuisen löytyminen elämään, 4) hyvinvoinnin vahvistuminen ja 5) kiinnittyminen palveluihin, koulutukseen tai työhön.

Edellä mainittuja voidaan mitata eri tavoin.

Osallisuutta voidaan mitata mm. osallisuuden kokemuksen kautta (*esimerkki: Tulen kuulluksi nuorisotilalla / toiminnassa*), yhteenkuulumisen kokemusta arvioimalla (*Koen kuuluvani johonkin ryhmään / porukkaan nuorisotoiminnassa*) sekä mittaamalla nuorten kanssa suunniteltujen toimintojen osuus prosentuaalisesti (*esimerkkitavoite: 80 % toiminnastamme on suunniteltu yhdessä nuorten kanssa).*

Lisäksi osallisuutta voidaan mitata nuorten osallistumisaktiivisuudella (esimerkiksi nuorisovaltuuston osallistumisaktiivisuus ja osallistujien määrä työpajoissa, kuulemisissa, kyselyissä). Se, kuinka moni nuori palaa toimintaan useammin kuin kerran kertoo sosiaalisesta kiinnittymisestä ja luottamuksesta.

Yksinäisyyttä voidaan mitata mm. yksinäisyyden kokemuksen kautta (*Kuinka usein koen olevani yksinäinen*), kaverisuhteiden lisääntymisellä (*Esim. Olen saanut uusia kavereita nuorisotilalta / toiminnasta tai Minulla on joku aikuinen, johon voin luottaa*). Lisäksi voidaan mitata ryhmätoimintaan osallistumisen aktiivisuutta ja ryhmässä pysymistä.

Hyvinvointia voidaan mitata esimerkiksi Minäpystyvyyden mittarilla (*esimerkkikysymyksiä: Uskon selviytyväni arjen haasteista tai Luotan, että pystyn vaikuttamaan tulevaisuuteeni*). Nuorten minäpystyvyyden (*kokemus omasta kyvykkyydestä selviytyä arjen tilanteista ja vaikuttaa omaan elämään*) on keskeinen osa nuorten hyvinvointia ja toimijuutta. Nuorisotyössä minäpystyvyyden vahvistuminen näkyy usein lisääntyneenä osallisuutena, rohkeutena tarttua uusiin asioihin sekä kykynä hakea apua oikea-aikaisesti.

Tavoitettavuutta/saavutettavuutta nuorten palveluiden osalta voidaan mitata tavoitettujen nuorten määrällä eri palveluissa, lisäksi olisi hyvä huomioida ikä, mahd. sukupuoli ja alueellisuus. (*Saavutettavuuden esimerkkikysymyksiä: Onko toimintaan helppo tulla tai Onko tila / toiminta turvallinen paikka minulle).*

Uusien nuorten osuus (%) kertoo palvelun houkuttelevuudesta ja saavutettavuudesta.

Etsivän nuorisotyön osalta voidaan mitata palveluohjauksien määrää ja kiinnittymistä palveluihin sekä esimerkiksi osallisuuden, hyvinvoinnin ja minäpystyvyyden kokemuksia. Tärkeää on tarkastella sitä, miten nuori kokee oman elämäntilanteensa muutoksen (*esimerkkikysymyksiä Oma tilanteeni on selkeämpi kuin ennen tai Tiedän, mistä saan apua, jos tarvitsen).* Lisäksi etsivälle nuorisotyölle tärkeä vaikuttavuusmittari on elämässään seuraavan askeleen ottaneiden nuorten määrä eli Koulutukseen/työhön siirtyneet nuoret (määrä ja %).

Kun tavoitteena on turvata laadukas ja nuoria osallistava nuorisotyö, voidaan kysyä esim. 4 kertaa vuodessa nuorten kokonaistyytyväisyyttä sekä kartoittaa samalla ohjaajien ja nuorten välistä luottamussuhdetta (*esimerkkikysymys: Koen, että ohjaajat aidosti välittävät minusta*).

Tapahtumien ja toimintojen onnistumista voidaan arvioida nuorten palautteilla mm. osallisuuden, turvallisuuden, ilmapiirin ja järjestelyiden suhteen.

Yhteistyökumppanien arviot ovat tärkeitä toiminnan kehittämisessä. Toiminnan vaikuttavuuden kehittämisen kannalta on olennaista tietää, miten esimerkiksi koulut, hyvinvointialue, poliisi ja työllisyyspalvelut arvioivat, että nuorisotyö tukee heitä ja mitä kehittämistarpeita heillä on.

Nuorisotyön vaikuttavuutta tulee mitata ennen kaikkea nuorten kokemusmuutoksina ja heidän elämäntilanteensa parantumisena – ei vain kävijämäärinä. Pienet kävijämäärät eivät kerro siitä, etteikö palvelu olisi laadukasta. Toisaalta mitä enemmän nuoria tavoitetaan nuorisopalveluiden kautta, sitä useampaan nuoreen saadaan kontaktipintaa, joka voisi tukea heidän polkuaan tasapainoisiksi ja hyvinvoiviksi aikuisiksi.

5.2 Tavoitteellisuuden lisääminen ja rohkea kehittäminen

Toiminnan edelleen kehittämisen yhteydessä on syytä luoda selkeä tavoitetila nuorten palveluiden kehittämiselle. Kaiken toiminnan taustalla pitää olla yhteinen strateginen suunta, konkreettinen kehittämissuunnitelma, selkeä johtamisjärjestelmä ja tehtävänkuvat, jotka tukevat strategista suuntaa ja sen mukaisesti asetettuja tavoitteita.

Vaikka asioita tehtäisiin jo hyvin, niitä voidaan aina tehdä paremmin. Projektin aikana törmäsin joitakin kertoja lauseeseen: mehän teemme jo tätä. Se, että nuorilta tulee kehittämisehdotus asiasta, jota kaupungissa jo toteutetaan, voi kertoa siitä, että tieto palveluista ei tavoita nuoria, mutta se voi merkitä myös sitä, että palvelua tarjotaan, mutta se ei silti sisällöltään vastaa nuorten tarpeita ja toiveita. Tavoitteena tulisi olla asenne, jossa halutaan aina tarkemmin pyrkiä vastamaan nuorten tarpeisiin.

Voidaan todeta, että Ulvilassa nuoret osallistuvat väkilukuun nähden vähän nuorisopalveluiden toimintaan ja esimerkiksi aika harva nuori käy nuorisotilalla. Eli palvelua siis kyllä tarjotaan, mutta käyttäjiä on vähän. Miten palveluja voidaan siis kehittää siten, että olemassa oleva palvelu vastaisi tämänhetkiseen nuorten tarpeeseen? Paras tapa saada selville nuorten tarpeita ja toiveita, on vuorovaikuttaa nuorten kanssa, etenkin niiden nuorten osalta, joita nyt ei vielä tavoiteta nykyisten palveluiden kautta. Olemassa olevilta asiakkailta saadaan todennäköisesti myönteistä palautetta, joka ei sinänsä vie palvelun kehittämistä

eteenpäin. Olisikin hyvä saada nuorilta tietoa siitä, mikä saisi heidät osallistumaan sekä rohkeasti kokeilla erilaisia nuorisotyön muotoja. Kun kokeiluja tehdään, on hyvä ikään kuin pilotoida uutta mallia muutaman kerran, koska vain yhden kerran perusteella ei voida vielä todeta, onko kokeilulle tarvetta. Toiston kautta syntyy rakennetta, johon on helpompi kiinnittyä.

Tavoitteellisuuteen tulisi liittää myös mitattavia tavoitteita. Tällä hetkellä vaikuttaisi siltä, että tietyissä toiminnoissa olisi nykyresurssilla mahdollisuus tehdä enemmänkin. Esimerkiksi nuorten työpajan osalta esille nousi se, että työpajalle mahtuu vain 7 asiakasta kerrallaan. On todennäköistä, että nykyresurssilla voitaisiin palvella isompaakin asiakaskuntaa, vaikka tiedetäänkin, että yksilöllinen palvelu vie aikaa. Resurssien käytön tehostamista tulisi siis pohtia. Vaihtoehtoina voisi olla joko tilamuutos isompiin, asiakaskäyntien porrastaminen, toiminnan muuttaminen osittain seinättömäksi, asiakkaiden voimakkaampi motivointi ottamaan seuraava askel pajatoiminnasta esim. työelämän puolelle (eli nopeampi asiakaskierto) tai muu yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (esim. matalan kynnyksen työkokeilun malli). Työpajatoimintaa voi vapaasti kehittää perinteisestä pajatoiminnasta omanlaiseksi malliksi sekä sisällön että yhteistyön näkökulmasta.

Samaan aikaan on nähtävissä hieman samanlaista vajaakäyttöä nuorisopalveluiden osalta eli asiakasmäärää olisi mahdollisuus kasvattaa toimintaa ja tiloja kehittämällä esim. nuorten antamin ehdotuksin.

5.3 Osallistamisen ja yhteistyön lisääminen

Jo tämän pienen osallistamisprojektin aikana on huomattavissa, että Ulvilassa on fiksuja nuoria, joilla on rakentavia mielipiteitä nuorisotoimen kehittämiseksi. Tätä resurssia kannattaa jatkossakin hyödyntää ja motivoida nuoria osallistumaan kaupungin toimintaan. Ihmisten osallistaminen tuo kustannussäästöjä, auttaa priorisoimaan, tuottaa parempia ratkaisuja kuin kunnan yksin pohtien ja antaa kuntalaisille merkityksellisyyden kokemuksen.

Tähän projektiin osallistuneet nuoret on tavoitettu projektin kautta, ei nykyisten nuorisopalveluiden kautta. Siitä voidaan ajatella, että tarvitaan lisää erilaista kontaktipintaa nuoriin ja tapoja, joilla nuoret voivat osallistua heitä itseään kiinnostavien asioiden kehittämiseen monimuotoisesti, vaikka eivät olisi esim. nuorisotoimen palveluiden piirissä.

Avainasemassa ovat muut palvelut, joiden piirissä nuoret jo ovat eli esimerkiksi koulut, vapaa-ajan palvelut, harrastustoiminta, sosiaalipalvelut, työtoiminta. Parasta tiedonkeruun tekeminen olisi ns. omalla maalla, eli niissä tapahtumissa ja toiminnoissa, joihin nuoret tulevat jo muutenkin. Tämä vaatii jalkautumista kaupungilta ja myös asennemuutosta: me menemme sinne, missä ihmiset ovat emmekä odota, että he tulevat meidän luoksemme.

Tällä hetkellä Ulvilan nuorisopalveluissa työskennellään nuorisotilalla myös yksin. Yksintyöskentely voi olla turvallisuusriski. Lisäksi toiminnallisesti se voi vaikuttaa heikentävästi sisältöön, koska tiettyjä asioita ei voida tehdä vain yhden työntekijän voimin. Etenkin mikäli toimintoihin saataisiin enemmän osallistujia, olisi tärkeää huomioida riittävä henkilöstöresurssi. Kenties tässä voisi jalostaa yhteistyön malleja muiden toimijoiden kanssa.

Olisi tärkeää, että mikäli uusia palveluita kehitetään tai tiloja otetaan käyttöön, niin suunnittelussa olisivat mukana nuoret ja heidän kanssaan toimivat työntekijät. Osallistamisessa tuskin koskaan voi tehdä liikaa tai toimia liian avoimesti. Ihmisillä on yleensä järkeviä ja käytännönläheisiä ratkaisuehdotuksia.

Viime vuosien osallistamistutkimuksissa on huomattu, että ihmisten osallistumishalukkuutta on alkanut rajoittaa se, että osallistuminen koetaan vaikeaksi tai se pelottaa. Nuoret aikuiset haluaisivat osallistua enemmän, mutta kokevat osaamisensa ja uskalluksensa riittämättömiksi. Osallistumisen koetaan olevan monimutkaista ja vastuullista.[1] Lähes 40 % suomalaisista ei ole valmiita osallistumaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Vain noin 5 % kokee olevansa sekä aktiivinen että hyvin järjestelmän tunteva.[2] Olisi tärkeää, että osallistuminen kaupungin toimintaan ei vaadi palvelujärjestelmän tuntemusta tai byrokratiakielen osaamista.

Yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuminen on vähentynyt. Noin neljännes kokee osallistuvansa aiempaa vähemmän keskusteluun. [3] Vapaaehtoistoimintaan osallistuu vajaa puolet suomalaisista ja suosituimpia muotoja ovat paikallisyhteisöihin liittyvät tehtävät (lapset, nuoret, ikäihmiset, asukas- ja kylätoiminta).[4]

Yhteenvetona osallistamisen periaatteista voidaan todeta, että tarvitaan helppoja, ihmisiä lähellä olevia ja tapauskohtaisia osallistumisen sekä vaikuttamisen paikkoja ja tapoja. Osallistaminen on erityisen tärkeää nyt, koska tarvitaan yhteisöllisyyttä, jotta voimme taklata yhteiskunnan viheliäisiä ongelmia. Resurssit vähenevät ja niiden kohdentaminen on tehtävä laadukkaasti ja vaikuttavasti. On otettava käyttöön kaikki saatavilla olevat resurssit ja todellinen data. Osallistaminen on tähän yksi avaintekijä.

Ihmisen perustarve on kokea merkityksellisyyttä ja yhteyttä muihin ihmisiin – osallistamisella voimme tukea tätä. Vaikeina aikoina tarvitaan rohkaisevia näkökulmia tulevaisuuteen ja tulevaisuudenuskon vahvistamista, näitäkin voidaan tukea osallistamalla.

[1] Sitra 2024
[2] Miltton 2023
[3] Yle / Hyvin sanottu -tutkimus 2024
[4] Kansalaisareena, Sivis, Kirkkohallitus & Taloustutkimus 2024

Yrittäjänä tekemieni osallistamisprojektien osalta olen huomannut seuraavat yhdistävät asiat:

- Ihmiset innostuvat, kun he osallistuvat.
- Tulevaisuudenusko vahvistuu, kun tulevaisuudesta keskustellaan myös mahdollisuuksien näkökulmasta.
- Dialogissa ja osallistamalla löydetään asioita, joita ei tiedetty. On tärkeää törmäyttää eri alojen ja eri organisaatioiden ihmisiä yhteen.
- Yhdessä keksitään ratkaisuja, jotka ovat helposti toteutettavissa ja on suorastaan ihme, ettei niitä ole aiemmin keksitty.
- Arjessa tapahtuva osallistaminen on tehokasta. Osallistaminen ei ole vain irrallinen palanen esim. kaupungin toiminnassa.
- Osallistamisella voidaan säästää rahaa, koska kohdennetaan resurssit sinne, missä niitä tarvitaan ja pystytään tuottamaan vaikuttavuutta.

Osallistamisella voidaan myös vähentää ennakkoluuloja. Ulvilalaisten kanssa käymieni keskustelujen perusteella Ulvilassa on edelleen nuorilla ennakkoluuloja mm. ulkomaalaisia kohtaan, joten esimerkiksi yhteisten toimintojen/tapahtumien kautta voitaisiin törmäyttää erilaisia kulttuureja ja vähentää sitä kautta ennakkoluuloja.

Yhteistyön lisääminen

Yhteistyötä erilaisten paikallisten toimijoiden kanssa olisi Ulvilassa hyvä lisätä. Keskusteluissa paikallisten yrittäjien kanssa nousi esille, että myös heillä on halua auttaa nuoria ja monet ovat huolissaan siitä, miten nuoret saisivat parhaat eväät omaan elämäänsä. Sama viesti nousi myös seuratoimijoiden puolelta.

Miten kaupunki voisi tehdä helpolla tavalla yhteistyötä eri tahojen kanssa? Kaupungin rooli voisi olla byrokratian mahdollista, tilan antaja, hyvien ideoiden rahoittaja tai pienen henkilöstöresurssin antaja. Kaupunki voisi esimerkiksi hoitaa tapahtumalupa- tai turvallisuussuunnitelman byrokratian seurojen puolesta, jos seurat järjestäisivät musiikkitapahtuman, kaupunki voisi antaa maksutta tiloja maksuttomaan kulttuuritoimintaan myös yksityisille vapaaehtoisille esim. pop-toimintaan, kaupunki voisi hoitaa some-markkinointia apuna kerhotoiminnan järjestämiselle tai esimerkiksi vaikkapa järjestää kahvila-illan nuorille siten, että paikallinen yrittäjä pyörittäisi kahvilaa ja kaupungin työntekijä tulisi hengailemaan nuorten kanssa sekä valvomaan toimintaa. Jo tällä hetkellä nuorisotoimi järjestää noin kaksi kertaa kuussa kahvilatoimintaa, mutta silti kahvilapalveluita kaivataan lisää. Kenties siis pitäisi välillä järjestää kahvila erilaisella konseptilla.

Nämä nyt ehdotuksina, joita ei ole suoraan räätälöity Ulvilaan, mutta ikään kuin ajatuksia herättelevinä ehdotuksina siitä, millaista yhteistyö voisi olla ja millaista konkreettista apua kaupunki voisi tarjota sen tueksi, että esim. 3. ja 4. sektorin olisi helpompi tuottaa palveluita nuorille.

Olisi tärkeää osallistaa vielä lisää paikallisia toimijoita sen suhteen, että millaisia ajatuksia heillä olisi esim. tapahtumien järjestämisestä ja mikä voisi olla siihen konkreettisesti tarvittava apua. Toisinaan esteeksi voi muodostua hyvin pienikin kustannus, tilan puute tai jonkin asian osaamattomuus (esim. markkinointi).

Projektissa nousi esille resurssipula niin kaupungin kuin seurojenkin puolella. Usein voimat yhdistämällä 1+1 ei olekaan 2 vaan 3. Resurssien osalta tarkastelua tehdessä on myös rehellisesti tarkkailtava sitä, mitä voidaan jättää tekemättä. Resurssoinnin kehittäminen ei siis aina tarkoita, että resurssia on lisättävä vaan se on uudelleen kohdennettava. Liian usein mukavuudenhaku vie mennessään eikä olemassa olevia toimintoja haluta muuttaa, koska niiden järjestäminen tuntuu helpolta. Kun halutaan tarjota nykyaikaisia palveluita isommalle joukolle, jostakin on myös luovuttava.

Seurojen puolelta erilaisten toimintojen hajanaisuus nousi esille. Verkostomainen toiminta ja yhteistyö vaatiikin aina koordinointia. Tämä liittyy myös organisaatiorakenteen tutkiskeluun sekä erilaisten vastuiden määrittelyyn. Esimerkiksi Uudenkaupungin vierailulla kävi ilmi, että siellä oli siirretty Suomen harrastamisen mallin koordinaattori nuorisotoimeen ja saatu sitä kautta merkittävää yhteistyön sekä palveluiden koordinoinnin hyötyä.

5.4 Nuorisotyötä sinne, missä nuoret ovat

Nuorisotyötä tulisi pyrkiä viemään enemmän nuorten ulottuville. Esimerkiksi Uudessakaupungissa on hankerahalla mahdollistettu kirjastonuorisotyöntekijän palkkaaminen. Taustalla oli se, että huomattiin joidenkin nuorten hengailevan kirjastolla, mutta he eivät koskaan käyneet nuorisotilassa. Uudessakaupungissa päätettiinkin siis suunnata nuorisotyötä myös kirjastolle kokoontuville nuorille, jotta he saavat tarvittavia palveluita ja samalla haluttiin myös tukea nuoria kirjastokäyttäytymisessä.

Ulvilassakin voitaisiin tunnistaa paikkoja, joissa etenkin ne nuoret kokoontuvat, jotka eivät käy Nuokkarilla ja suunnata nuorisotyön palvelua sinne. Nuorisotyöllä onkin jo kiertävän nuorisotyön mahdollistava auto käytettävissä. Voisiko nuorisotila olla toisinaan paikallisessa pizzeriassa, Hesburgerissa tai kahvilassa – paikoissa, jotka ovat jo nyt tuttuja nuorille. Samalla voitaisiin tehdä yhteistyötä paikallisten yrittäjien ja seurojen kanssa.

Suurin osa nuorista vastasi viettävänsä vapaa-aikaansa kotona. Voi olla haastavaa saada heitä muuttamaan tätä käyttäytymistään, joten tällöin myös kotiin suunnattavien ja etänä toteutettavien palveluiden määrää pitäisi lisätä. Kaiken kaikkiaan palveluita ja tehtäviä tulisi tarkastella ennakkoluulottomasti.

Eri työntekijöiden rooleja onkin hyvä pohtia ja kirjoittaa tehtävänkuvia auki myös nuorisotyön näkökulmasta. Miten esimerkiksi nuorisotyöntekijöiden, vapaa-ajan ohjaajien ja koulu-coachin työt limittyvät ja lomittuvat toisiinsa ja onko tarvetta tarkastella tehtävänkuvia siten, että nuorten toivomat palvelut toteutuvat vielä paremmin? Vastaavatko tehtävänkuvat nykypäivän tarpeita?

Lisäksi olisi hyvä suunnitella ns. puolivalvottuja hengailuympäristöjä, joissa on turvallisuus hyvällä tasolla, mutta ei jatkuvaa ohjausta. Nuorisotyön kannalta tärkeää ylläpitää vapaata, matalan kynnyksen yhdessäoloa. Tätä voisi lisätä esimerkiksi tapahtumilla, kuten pienet keikat, peliturnaukset ja ulkoilmailtatapahtumat.

Tutustuessani Ulvilaan tapasin yläkoululaisia nuoria illalla hengailemassa koulun pihalla, kaupan takapihalla kuvaamassa TikTok-videoita ja muutama täysi-ikäinen nuori istui puistonpenkillä juomassa alkoholia. Kovin kummoinen ei siis tilan tarvitse olla, kun halutaan viettää aikaa yhdessä.

Toisaalta yksi ulvilalainen nuori totesi: tilojahan on, mutta mitä hyötyä niistä on, jos kaikki kaverit ovat vain kotona?

5.5 Etäpalvelut ja tekoäly

Digitaalinen nuorisotyö kannattaa virallistaa ja resursoida, koska nuoret tavoitetaan siellä, missä he muutenkin ovat. Nuoret voi tavoittaa esimerkiksi erilaisten pelien kautta. Jo nuorisotyöntekijän osallistuminen verkon ylitse nuorten peleihin luo yhteenkuuluvuuden tunnetta luotettavan aikuisen kanssa. Pelitoimintaan voidaan rakentaa yhteisöllisiä turnauksia, vanhempi-lapsi-pelejä tai monikulttuurisia pelisessioita. Myös pelilliset menetelmät voivat auttaa oppimisessa ja yhteisöllisyydessä. Virtuaaliset tapaamiset voivat olla polku myös live-tapaamisiin.

Tekoälyn käyttöä kannattaa jossain määrin harkita myös nuorisotyössä. Esimerkiksi on ollut hyviä kokemuksia nuorisotyöntekijän tekoälyavustajasta, jota nuoret käyttävät tiedonhakuun tietyistä toistuvista teemoista eli tekoäly toimii sekä oppimisen tukena että nuorisotyöntekijän lisäresurssina. Tekoäly voi toimia myös tukena kielenkääntämisessä monikulttuuristen nuorten kanssa. On esimerkiksi mahdollista mahdollisuus luoda paikallinen nuorisotyön tekoälybot, joka tuntee oman alueen palvelut. Tämä nuorisotyöntekijä palvelisi nuoria myös kotona esim. oppimisen ja läksyjen tekemisen sekä mielenterveyden ongelmien tukena. Toki pääpaino tulisi olla oikean ihmisen tuottamassa nuorisotyön palvelussa.

Virtuaalipalveluita voisi testata hankerahoituksen avulla.

5.6 Kohtaamisen mahdollistaminen ja ihmissuhteiden lisääminen

Ihmisten onnellisuuteen ja hyvinvointiin vaikuttavat eniten ihmissuhteet, kokemus yhteenkuuluvuudesta sekä siitä, että olet merkityksellinen osa yhteiskunta. Myös tätä tuetaan nuorisopalveluiden sekä osallistamisen kautta. Yksinäisyyden vaikutukset ovat merkittävät sekä yksilöllisellä että yhteiskunnallisella tasolla.

Korona-ajan jälkeen on havaittavissa, että nuoret, kuten aikuisetkin, ovat alkaneet viettää vapaa-aikaansa enemmän kotona. Ihmisten luonnollinen kohtaaminen on vähentynyt tai muuttanut muotoaan. Olisikin hyvä tarjota erilaisia mahdollisuuksia opetella livekohtaamisia ja muodostaa uusia ihmissuhteita. Yksi tapa on kehittää erilaisia tapahtumia ja tapaamiseen kannustavia tiloja. Tila on siis aina myös alusta kohtaamiselle. Onko olemassa tilaa, johon voisi järjestää jotakin ihan uutta toimintaa tai tapahtumaa?

5.7 Liikuntatilojen kehittäminen

Ulvilalaisten nuorten vastauksissa korostuu liikunnallisuus. Moni nuorista harrastaa liikuntaa ja vastauksissa toivottiin paljon liikuntatilojen ja liikuntamahdollisuuksin lisäämistä ja parantamista Ulvilassa. Toki on aina myös niitä, jotka eivät harrasta lainkaan liikuntaa. Esimerkiksi kuitenkin yläkoululaisten päivässä oli ilo huomata, että suurin osa nuorista lähti innoissaan tekemään liikunnallisia rasteja ja vaikutti siltä, että energiaa purkaville toiminnoille olisi tarvetta (myös kesken koulupäivän). Päivässä nousi esille toiveita liikuntapalveluiden sekä -tilojen kehittämiseksi Ulvilassa, etenkin toiveisiin nousivat kuplahalli ja jäähalli.

Kunnan on tärkeää panostaa nuorten liikuntapalveluihin, koska ne tukevat nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja ehkäisevät ongelmia jo varhaisessa vaiheessa. Säännöllinen liikunta edistää fyysistä terveyttä, mielenterveyttä ja jaksamista sekä vahvistaa itsetuntoa ja sosiaalisia taitoja. Laadukkaat ja helposti saavutettavat liikuntapalvelut lisäävät yhdenvertaisuutta tarjoamalla harrastusmahdollisuuksia kaikille taustasta riippumatta. Lisäksi liikuntapalvelut ehkäisevät syrjäytymistä, tukevat terveellisiä elämäntapoja ja voivat pitkällä aikavälillä vähentää sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Panostus nuorten liikuntaan vahvistaa myös yhteisöllisyyttä ja luo pohjaa aktiiviselle ja hyvinvoivalle aikuisväestölle tulevaisuudessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön antaman liikuntasuosituksen mukaan kaikille 7–17-vuotiaille suositellaan monipuolista, reipasta ja rasittavaa liikkumista vähintään 60 minuuttia päivässä yksilölle sopivalla tavalla, ikä huomioiden. Runsasta ja pitkäkestoista paikallaanoloa tulisi välttää. Suosituksen mukaan kouluikäisten lasten ja nuorten olisi hyvä liikkua viikon jokaisena

päivänä ja suurimman osan liikkumisesta tulisi olla kestävyystyyppistä. Teholtaan rasittavaa kestävyystyyppistä liikkumista sekä lihasvoimaa ja luustoa vahvistavaa liikkumista tulisi tehdä vähintään kolmena päivänä viikossa. Liikkumisen tulisi olla monipuolista, jolloin erilaiset liikuntataidot kehittyvät. Myös liikkuvuuteen on hyvä kiinnittää huomiota. Suosituksen mukainen määrä liikkumista voi kertyä useista liikkumisen hetkistä päivän aikana. Vähäisempikin liikkumisen määrä on hyödyllistä, vaikka suositus ei täyttyisikään viikon jokaisena päivänä. Liikkumisen ilo auttaa pysyvien liikkumistottumusten ja harrastusten löytämisessä. Turvallinen ja yhdenvertaisesti saavutettava päivittäinen liikkuminen kuuluu kaikille lapsille ja nuorille.[5]

Suomessa vastikään julkaistujen Move!-tilastojen perusteella lasten ja nuorten liikkuminen sekä kunto on kohentunut, mutta edelleen tarvitaan toimia, että vähemmän liikkuvien lasten ja nuorten liikkumista saadaan parannettua. Move!-testit tehdään vuosittain 5- ja 8-luokkalaisille.

Satakunnan hyvinvointialueella Move-kyselyyn vastanneista 42,6 % arvioidaan olevan lapsia ja nuoria, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Luku on hieman aikaisempaa vuotta parempi, mutta edelleen huolestuttavalla tasolla. Ulvilan kaupungin tuloksiin kattaa vielä pureutua tarkemmin, tässä vain yleissilmäys alueen lukuun.

Move! 2025 -kyselyn perusteella todettiin, että maaseudulla lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky on heikompi kuin kaupunkimaisilla alueilla. Juurisyy maaseudun ja kaupunkien eroon on yksinkertaisesti etäisyyksissä: harrastusmahdollisuudet, liikuntapaikat ja ystävätkin ovat maalla kauempana kuin kaupungissa. Nämä haasteet voidaan tunnistaa myös Ulvilassa, vaikka paikkakunnalla onkin moneen pienempään maalaiskuntaan verrattuna enemmän liikuntamahdollisuuksia.

5.8 Kulttuuripalveluiden kehittäminen

Muistijälki kotikunnasta luodaan lapsuuden ja nuoruuden aikana ja nämä muistijäljet syntyvät usein esimerkiksi kulttuuritapahtumien kautta. Kulttuuritapahtuman myönteinen muistijälki voi olla juuri se asia, joka saa nuoren palaamaan aikuisena takaisin kotikuntaansa.

Panostaminen kulttuuriin tuottaa kunnalle monipuolisia ja pitkävaikutteisia hyötyjä. Kulttuuri edistää asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta ja mielenterveyttä sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä eri väestöryhmien välillä. Samalla se lisää kunnan veto- ja pitovoimaa, tukee paikallistaloutta ja luo edellytyksiä työllisyydelle erityisesti luovilla aloilla ja

[5] Lasten ja nuorten liikkumissuositus - UKK-instituutti

tapahtumatuotannossa. Kulttuurilla on myös ennaltaehkäisevä vaikutus mm. syrjäytymiseen ja yksinäisyyteen. Lisäksi kulttuuri tukee oppimista, luovuutta ja innovatiivisuutta sekä vahvistaa kunnan identiteettiä, imagoa ja asukkaiden kansalaisaktiivisuutta.

Välillä kun puhutaan elinkeinoelämän kehittämisestä, unohdetaan, että kulttuuri on vahva osa elinkeinoelämää. Elävä kulttuurikenttä houkuttelee osaajia, yrityksiä ja investointeja.

Vuonna 2023 Suomessa oli 230 000 työntekijää päätyössään kulttuuriammateissa ja tapahtuma-alalla. 9,0 miljardia (3,3 %) euroa Suomen bruttokansantuotteesta muodostui kulttuurialalta. Valtion tuki kulttuurille palautuu kansantalouteen yli kymmenkertaisena ja verotuloihin yli kaksinkertaisena.[6]

Kulttuuriosallistuminen lisää tunnetta kuulumisesta ja osallisuudesta. Kulttuuritoiminnan kehittämistä on hyvä aktivoida paikallisesti siten, että kulttuuritoiminta vahvistuisi yhteisöissä.

Ulvilassa jaetaan kulttuuriavustuksia yksityisten järjestämään kulttuuritoimintaan. On hyvä jakaa myös matalan kynnyksen avustuksia, joissa avustuksen hakeminen, myöntäminen ja raportointi on mahdollisimman helppoa. Esimerkiksi Lapinjärvellä on ollut käytössä ns. Hyvän idean raha, jonka on voinut saada maksuttoman, paikkakunnalle hyvää luovan asian tueksi niin yksityishenkilöt, yhdistykset kuin yrityksetkin. Avustus on maksimissaan 300 euroa ja sen myöntämisestä on päättänyt sähköisen hakemuksen perusteella johtoryhmä. Avustus on ollut haettavissa ympäri vuoden ja hakemuksia on käsitelty viikoittain tarpeen mukaan. Mahdollisimman pieni byrokratia on mahdollistanut sen, että avustusta on voitu hakea nopeastikin syntyneisiin ideoihin. Rahalla on mahdollistettu mm. tapahtumia ja taideteoksia.

Pieni avustus voi olla merkittävä apua siihen, että esimerkiksi kulttuuritapahtuman saa järjestettyä. Avustussumma kannattaa pitää riittävän pienenä ja myöntäminen helppona. Avustus voisi olla sellainen, että sillä saa jo kuitattua tapahtumaluvan tai vaikkapa äänentoiston. Voisiko Ulvilassa matalan kynnyksen avustuksia soveltaa esimerkiksi juuri nuorille suunnatuissa palveluissa ja tapahtumissa? Voisiko Ulvila tukea pop-up-toimintaa helpoilla avustuksilla pitkin vuotta?

Ulvilassa toimii vapaa-aikakööri, jonka tehtävänä on laaja-alaisesti kehittää Ulvilan kulttuurin ja vapaa-ajan toimintaa. Yhdistysten edustajista ja aktiivisista kaupunkilaisista koostuva vapaa-aikakööri on oivallinen porukka kehittämään kaupungin kulttuuritarjontaa paikallisista lähtökohdista.

[6] Tilastokeskus, Taide- ja kulttuurialan ammatti-järjestö TAKU, Etelä-Karjalan liitto

Jos esimerkiksi annettaisiin maksutonta tilaa kulttuuritoimintaan – vaikka se olisi vain esimerkiksi kerhotoimintaan tai TikTok-videoiden tekemiseen, niin voitaisiin helpolla tavalla tukea kulttuurin kehittymistä kaupungissa. Myös yritysten osallistamista kulttuurin kehittämiseen voisi kehittää, esim. hankkeessa. Taiteilijaresidenssi esimerkiksi Villa Hellerannassa olisi oivallinen tapa houkutella alan osaajia Ulvilaan ja saada sitä kautta uudenlaista ajattelua kaupunkiin. Luovat ihmiset yleensä aktiivisesti tuovat ideoitaan myös muihin kuin oman alansa toimintoihin.

5.9 Kuljetusten kehittäminen

Tämän osallistamisprojektin aikana esille on noussut tarve edelleen kehittää Ulvilan alueen liikennettä ja kuljetuspalveluita. Kuljetusten kehittämisessä tulisi olla tavoitteena mahdollistaa nuorten parempi osallistuminen erilaiseen harrastustoimintaan, kavereiden tapaaminen sekä pääsy Nuokkarille.

Yläkouluikäisten liikkumistarpeet korostuvat erityisesti koulupäivän jälkeiseen aikaan, iltapäiviin ja alkuiltoihin. Liikenteen kehittämisen lähtökohdaksi tulisikin nostaa tarvelähtöisyys eli palvelua ei rakenneta pysyvien reittien ja aikataulujen varaan, vaan liikkumista tuetaan niihin aikoihin ja suuntiin, joissa nuorten arki ja harrastukset todellisuudessa tapahtuvat. Tavoitteena olisi vähentää riippuvuutta huoltajien kuljetuksista ja parantaa nuorten itsenäisiä liikkumismahdollisuuksia turvallisesti ja kustannustehokkaasti.

Toimivimmat ratkaisut perustuvat usein joko kuljetustarpeen vähentämiseen tai joustavaan, kutsupohjaiseen liikkumiseen. Kuljetustarvetta voidaan pienentää järjestämällä harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä tai koulutiloissa, jolloin siirtymien määrä ja pituus vähenevät. Silloin kun liikkumista tarvitaan, korostuu säännöllinen mutta joustava palvelu, jossa useiden nuorten matkoja yhdistellään ja kuljetus toteutetaan vain todellisen kysynnän perusteella. Tällainen malli soveltuu erityisesti iltapäivien ja iltojen harrastusmatkoihin.

Nuoria palvelevassa liikkumisen kehittämisessä olennaista on myös helppokäyttöisyys ja ennakoitavuus. Palvelun tulee olla ymmärrettävä yläkouluikäisille, tilattavissa yhdestä selkeästä kanavasta ja ajallisesti luotettava, jotta se tukee itsenäistä liikkumista. Kokeiluluonteisuus ja vaiheittainen käyttöönotto mahdollistavat palvelun mitoittamisen todellisen kysynnän mukaan ja tuottavat tietoa jatkokehittämistä varten. Näin liikennepalvelu voidaan rakentaa hallitusti osaksi nuorten arkea ilman suuria rakenteellisia tai taloudellisia sitoumuksia.

Koska Ulvilan kaupunki on laaja ja nuoret asuvat eri puolilla aluetta, linjoja ei voi olla joka puolella monia kertoja päivässä. Tulisikin siis pohtia nykyisten kuljetusten laajentamista

(kerhokyydit, palvelulinjat) eri asiakasryhmien käyttöön, mahdollista kutsuliikennettä tai esim. keskitettyjä kyytejä koottuihin noutopisteisiin, joilla pystyttäisiin edes pienentämään huoltajien kuljetusmatkoja.

Kutsuliikennekokeiluja on ollut eri kunnissa useampiakin viime vuosina (esim. Porvoo, Uusikaupunki, Inkoo, Pietarsaari, Riihimäki). Palveluliikennettä toteutetaan mm. Hollolassa. Harrastuskyytejä on kehitetty hankkeissa mm. Tampereella harrastuskyytikokeilussa (kyyti koululta harrastukseen) ja Keski-Pohjanmaalla HaKu-hankkeessa. Näistä voisi benchmarkata parhaimpia käytäntöjä. Erilaisia kokeiluja on rahoitettu paljonkin hankerahoituksella.

5.10 Viihtyvyyden ja nykyisten tilojen käytettävyyden kehittäminen

Palveluiden kehittämisessä ei tarvitse lähteä liikkeelle puhtaalta pöydältä, vaan kannattaa kehittää jo olemassa olevia palveluita ja tiloja. Pienin muutoksin voidaan jo lisätä viihtyvyyttä ja käytettävyyttä.

Esimerkiksi nuorisotilojen osalta kaivattiin pieniä lisäyksiä liittyen sisätilojen kohentamiseen maalaamalla ja verhoilla. Valaistuksella voitaisiin pidentää ulkotilojen käyttöaikoja. Nuoret on hyvä osallistaa mukaan tilojen muodonmuutoksiin. Puolesta tekeminen ei sitouta tai motivoi.

5.11 Imagovaikutusten hyödyntäminen

Kunnan kehittämisessä tulee huomioida myös brändi eli se, miten kunnasta puhutaan sen sisäpuolella ja sen rajojen ulkopuolella. Nuoriso-, vapaa-aika ja kulttuuripalvelut ovat tärkeä osa myös kunnan imagon rakentamista ja sitä kautta myös aina osa markkinointiviestintää. Esimerkiksi kulttuuripalveluihin panostaminen olisi merkittävä viesti aikana, kun muuten maassa rajusti leikataan kulttuuripalveluista.

Tutustuessani Ulvilaan tapasin skeittipaikalla skeittaajia. Nämä noin 40-vuotiaat skeittaajat kertoivat, että he käyvät Porista Ulvilassa skeittaamassa, koska Ulvilassa on siihen parempi paikka kuin Porissa. Nämä myönteiset piirteet olisi hyvä tunnistaa ja nostaa esille kaupungin markkinoinnissa. Keskustelussa nousi esille, että skeittipaikka on hyvä, mutta toisinaan aivan pienet lapset ovat vaarallisesti tiellä skeittipaikassa. Ehdotuksena nousikin esille, että skeittipaikan lähellä voisi olla jonkinlainen (potku)pyöräilyrata (pumptrack) pienemmille lapsille. Lyhyessä kohtaamisessa sain arvokasta tietoa hyvistä sekä kehitettävistä puolista.

Myöhemmin illalla myös kiertelin pitkin kaupunkia ja kiinnitin huomiota siihen, että syksyllä olisi ollut vielä hyvä ilma olla ulkona tai esimerkiksi vaikka skeittaamassa, mutta valaistuksen puuttumisen vuoksi tilat olivat pimeät ja tyhjillään. Liikkeellä ja toiminnoissa olevat ihmiset tulevat imagoa eläväisestä kaupungista.

Valaistuksella olisi iso merkitys turvallisuuden ja tunnelmallisuuden luomisessa. Ulvilassa on keskustassakin hienoa joenrantaa, mutta ei sitä ole hyödynnetty esim. siten, että kaunis valaistus ja kulkuväylät nostaisivat illan pimeydessäkin maiseman kauniisti esille.

Samoin komea Friitala-talo, joka voisi ulkopaikkakuntalaisen silmin olla todellinen vetonaula Ulvilalle, ei nouse esille Ulvilan maisemista. Rakennuksessa olisi potentiaalia olla kaupungin keskipiste. Rakennus itsessään jo huokuu kulttuuria ja historiaa ja olisi oivallinen tapahtuma- ja kulttuurikeskus visuaaliselta ilmeeltään.

5.12 Hankerahoituksen hyödyntäminen

Projektin aikana on noussut esille muista kunnista esimerkkejä, joissa on hankerahoituksella kehitetty nuorisopalveluiden sisältöä sekä myös muita nuorille suunnattavia palveluita (esim. kulttuuri). Uudenkaupungin vierailulla nousi vahvasti esille se, että siellä nuorisopalveluiden päällikkö aktiivisesti pyrkii löytämään hankerahoitusta, jolla on voitu palkata lisäresurssia nuorisotoimeen.

Hankerahoitukseen voi olla kunnissa negatiivista suhtautumista, koska tiettyjä vakiintuneitakin rahoituksia on puoliväkisin hankkeistettu viimeisen vuosikymmenen aikana. Asenteesta kertoo mm. se, että hankkeista käytetään yleisesti nimitystä ”hankehumppa”. Joskus on kuitenkin ihan hyvä ”tanssia” mukana, eli pyrkiä hyödyntämään käytettävissä oleva hankerahoitus kaupungin palveluiden kehittämisessä.

Rahaa kyllä on saatavissa, jos sitä vain haluaa ja osaa hakea. Hankerahoitus oikeiden kohdennettuna ja hallinnoituna on hyvä apuväline kaupungin palveluiden kehittämiseen. Hankerahoituksella voitaisiin saada uudenlaista osaamista organisaatioon, joka voisi tukea myös jo olemassa olevan henkilöstön kehittymistä. Hankerahoituksella olisi hyvä pilotoida mm. luovien alojen palveluiden kehittämistä, koska niiden kehittämistarve tunnistettiin Ulvilassa ja toisaalta ei ehkä kuitenkaan vielä ihan tiedetä, mitä haluttaisiin tehdä.

Hankerahoituksella voitaisiin kokeilla erilaisia toimintoja ja myöhemmin vakiinnuttaa parhaat käytännöt kaupungin toiminnaksi. Nuorten palveluiden kehittämistä voivat rahoittaa eri ministeriöt, maakunnat, EU-ohjelmat, Leader-rahoitus, Aluehallintovirasto, ELY-keskukset,

julkiset säätiöt (kuten Sitra, Suomen kulttuurirahasto, Jenny ja Antti Wihurin rahasto, Jane ja Aatos Erkon säätiö), järjestöt ja verkostot (esim. Nuori kulttuuri -toiminta).

Ammattikorkeakoulut ja muut oppilaitokset ovat oivallisia hankekumppaneita vahvan hanke- ja kehittämisosaamisensa ansiosta.

5.13 Viestintä

Nuorten palveluiden osalta voisi vielä tehostaa vastavuoroista viestintää. Lisäksi esim. tapahtumista ja palveluista tiedottaminen kaipaisi kohentamista, koska edelleen nykyisistä palveluista on tietämättömyyttä nuorten ja heidän parissaan toimivien aikuisten piirissä. Nuorten mielestä tiedotuskanavana toimisivat parhaiten sosiaalisen median alustat. Nuoret saavat tietoa mieluiten Instagramin ja TikTokin kautta – kaupungin viestintää toivotaan vahvemmin näihin kanaviin. Vanhemmat nuoret toivoivat some-viestinnän lisäksi saavansa tietoa median kautta. Onkin hyvä varmistaa hyvä yhteistyö paikallisen median kanssa.

Lisäksi viestintää voisi olla niissä paikoissa, joissa nuoret hengailevat. Esimerkiksi voisi olla kaupungin sähköinen ilmoitustaulu muussakin kuin kaupungin omissa tiloissa. Voisiko yhteistyötä viestinnässä olla esim. Hesburgerin tai Lidlin kanssa? Tällä voisi tavoittaa muitakin kuin nuoria ulvilalaisia. Nuorten tavoittamisen haasteet ovat myös seurojen puolella, joten tässä asiassa kaupunki voisi toimia asiantuntevana viestijänä myös seurojen tukena.

5.14 Kaupallisten palveluiden kehittäminen

Nuorten toiveissa toistuivat erilaisten kauppa- ja ravintolaketjujen saaminen Ulvilaan. Tämä voi olla hieman kaukainen haave, koska kaupalliset toimijat valitsevat sijoittumisensa omin periaattein, joihin ei välttämättä kaupunki pysty vaikuttamaan.

On kuitenkin hyvä tiedostaa nuorten tarpeet ja pohtia esimerkiksi elinkeinoelämän kehittämistä myös nuorten käyttämien palveluiden näkökulmasta. Usein nuoret eivät ole näiden asioiden suunnittelussa tai lobbaamisessa mukana, vaikka ovatkin iso kuluttajaryhmä.

Onkin hyvä vielä jatkossa pohtia, voitaisiinko nuorten toiveita edistää edes jollakin tavalla. Voisiko joku nykyinen toimija laajentaa tuotevalikoimaansa? Voisiko jokin ketju tehdä pop-up kaupan Ulvilaan markkinointitekona tai voisiko joskus nuorille suunnattu retki ollakin kaupallisiin palveluihin? Voisiko karkkikuja olla edes jossakin omassa tapahtumassa?

5.15 Mitä jos -ajattelu

Liian usein palvelun kehittämisessä lukkiudumme ajatuksiin siitä, mikä ei ole mahdollista tai miten asiat on pakko tehdä. Palveluiden kehittämisessä olisikin hyvä käyttää tulevaisuustutkimuksesta tuttuja Mitä jos -kysymyksiä. Mitä jos tämä olisikin mahdollista? Mitä jos asia voitaisiinkin ratkaista sellaisella tavalla, jota me emme ole vielä ajatelleet? Mitä jos ajattelussamme olevat esteet poistuisivat? Suosittelen Mitä jos -ajattelun käyttöönottoa.

6. Lopuksi

Tässä raportissa näkyy arvokas kokonaiskuva: Ulvilassa on nuoria, jotka haluavat viihtyä, kuulua porukkaan ja vaikuttaa sekä aikuisia sekä toimijoita, jotka haluavat rakentaa siihen paremmat edellytykset.

Syksyn 2025 osallistamisprojekti onnistui tavoittamaan melko laajasti eri-ikäisiä nuoria ja nuorten kanssa toimivia aikuisia ja aineistosta piirtyy viestiä siitä, mihin suuntaan nuorten palveluita toivotaan kehitettävän. On hyvä havaita, että jo näillä muutamilla osallistamisen keinoilla pystyttiin tavoittamaan nuoria ja kuultiin heidän ääntään. Mikäli vastaavanlaista toimintaa jatkettaisiin kaupungissa ihan omin voiminkin, osallistumisesta tulisi tutumpaa ja se lisääntyisi.

Nuorten toiveet toistuvat johdonmukaisina. Toivotaan turvallisia ja viihtyisiä kohtaamispaikkoja, monipuolisempia liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia, kulttuuria ja tapahtumia sekä sujuvampaa liikkumista. Samalla korostuu tarve matalan kynnyksen tuelle hyvinvointiin ja siihen, että kenenkään ei tarvitsisi jäädä yksin. Etenkin erityisryhmien osalta korostui se, että ammattilaisten sekä vertaistuen tarvetta olisi, mutta tarpeeseen ei ole vielä osattu vastata.

Nuorten toiveet nostivat hyvin esille arjen hyvinvoinnin perusrakenteita eli sellaisia asioita, jotka luovat juuria, kiinnittymistä ja tulevaisuudenuskoa.

Ratkaisut eivät synny vain suunnitelmista, vaan kohtaamisista ja yhteisestä tekemisestä. Kun nuorten osallisuutta vahvistetaan aidosti, kokeilukulttuurille annetaan tilaa ja yhteistyötä rakennetaan kaupungin, seurojen, järjestöjen ja yrittäjien kesken, syntyy myös vaikuttavuutta sekä inhimillisesti että pitkällä aikavälillä taloudellisesti.

Pienetkin, nopeasti toteutettavat parannukset (viihtyisyys, aukiolot, valaistus, viestintä, pop-up-toiminta) voivat olla merkittäviä signaaleja siitä, että nuoria kuullaan ja että heidän

arkeensa halutaan panostaa. On tärkeää tehdä ainakin pieniä muutoksia nopealla aikataululla, jotta osallistamisella koetaan olleen merkitystä.

Esimerkiksi kohdassa 4.2 ja 4.3 ehdotukset ovat suurelta osin helposti ja nopeasti toteutettavissa, mutta toisivat kuitenkin nuorten arkeen merkittäviä parannuksia ja isoja elämyksiä.

Seuraava askel tulisi olla yhteisen tavoitetilan kirkastaminen ja muutaman konkreettisen kärjen valinta, joiden ympärille tekeminen ja mittaaminen rakennetaan. Kun tavoitteet ja vastuut ovat selkeitä, vaikuttavuuden seuraaminen helpottuu ja onnistumiset saadaan näkyväksi myös päätöksenteossa.

Tästä on hyvä jatkaa niin, että Ulvila rakentuu yhä vahvemmin paikaksi, jossa nuori voi kohdata muita, löytää omaa juttuaan ja kokea olevansa merkityksellinen osa yhteisöä. Kun nuorten arki paranee, koko kaupunki vahvistuu. Kun nuori saa voimakkaan myönteisen tunnemuiston kotikaupungistaan, hän todennäköisemmin palaa juurilleen aikuisena.

Lapinjärvellä 19.12.2025
Tiina Heikka